

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

16.02.2016 № 03-266

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України
Гройсману В.Б.

Щодо результатів аудиту

Шановний Володимире Борисовичу!

Рахункова палата за результатами розгляду аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на розвиток та функціонування єдиної державної системи моніторингу навколишнього природного середовища, інформує.

Чинні законодавчі акти визначають необхідність створення державної системи моніторингу навколишнього природного середовища та її складових як основи прийняття ефективних управлінських рішень в цій сфері.

Кабінет Міністрів України визначив порядки створення та функціонування системи моніторингу довкілля та її окремих складових, а також пріоритети її функціонування: захист життєво важливих екологічних інтересів людини і суспільства, збереження природних екосистем, відвернення кризових змін екологічного стану довкілля і запобігання надзвичайним екологічним ситуаціям.

Проте через неузгодженість цих порядків, зокрема, в частині визначення суб'єктів моніторингу та їх відповідальності створення і функціонування системи моніторингу здійснюється з недотриманням принципу узгодженості нормативно-правового та організаційно-методичного забезпечення, що призводить до недотримання в повному обсязі затверджених порядків їх виконавцями і не сприяє організації цілісної системи моніторингу та виконанню всіх завдань та обов'язків його суб'єктами.

Крім того, оскільки Лісовий кодекс України не передбачає норми щодо необхідності розроблення порядку моніторингу лісів, Кабінет Міністрів України не визначив особливостей його організації та проведення, що, зважаючи на значну кількість лісокористувачів в Україні,

свідчить про ризики нестворення єдиного організаційного та методологічного забезпечення проведення такого моніторингу.

З 11 органів виконавчої влади, задіяних у системі моніторингу навколишнього природного середовища, кошти державного бюджету на його проведення протягом 2012–2014 років і 9 місяців 2015 року планувало та отримувало сім.

Головним джерелом покриття видатків на проведення робіт з моніторингу навколишнього природного середовища для більшості суб'єктів моніторингу був загальний фонд державного бюджету, що через обмеженість фінансових ресурсів держави призводило до недофінансування заходів у планових обсягах.

Крім того, аудит засвідчив, що за обмеженості фінансових ресурсів держави ефективним джерелом фінансування створення та розвитку системи моніторингу є міжнародна фінансова і технічна допомога.

Розширення участі суб'єктів моніторингу в профільних міжнародних галузевих і наукових організаціях сприятиме залученню фінансових ресурсів для забезпечення функціонування систем моніторингу шляхом проведення спільних міжнародних спостережень і досліджень.

Зважаючи на фактичні обсяги видатків протягом 2012–2014 років і 9 місяців 2015 року, система моніторингу навколишнього природного середовища як єдина мережа спостережень за змінами стану довкілля не діяла. Фактично складові елементи мережі існують лише за напрямками, за які відповідають шість органів виконавчої влади.

При цьому протягом 2012–2014 років і 9 місяців 2015 року спостерігалася тенденція до скорочення мережі системи гідрометеорологічних спостережень, кількості лабораторій і створів проведення спостережень на поверхневих водах, переважно на водосховищах, значне зменшення кількості спостережних свердловин і вимірів рівня у них, практично припинено відбір підземних вод на хімічний аналіз.

Серед головних недоліків функціонування діючих мереж спостережень за навколишнім природним середовищем, зокрема:

- **недостатність** нормативно-методичної бази з моніторингу довкілля щодо здійснення його за всіма видами моніторингу на єдиних методичних засадах, недостатність інформаційного обміну;
- **відсутність** достатнього обґрунтування вибору пунктів спостережень;
- **суттєвий дефіцит** сучасних лабораторних приладів та обладнання поряд із значною зношеністю існуючого;
- **недостатність** автоматизованих постів спостережень та автоматизованих геоінформаційних систем.

Як наслідок, існуюча система моніторингу навколишнього природного середовища не досягає мети свого створення, функціонує з недотриманням її основних принципів, визначених чинними нормативно-правовими актами, та не забезпечує отримання повної, своєчасної та узгодженої інформації про стан навколишнього природного середовища, що унеможливорює формування

оперативних прогнозів змін навколишнього середовища та створює ризики національної безпеки держави в екологічній сфері.

Відомості про результати проведеного аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслано Кабінету Міністрів України. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на розвиток та функціонування єдиної державної системи моніторингу навколишнього природного середовища надіслано Міністерству екології та природних ресурсів України для вжиття заходів реагування.

Надаємо в порядку інформування.

З повагою

Голова

Р.М. Магута

Вик: Веркасова О.В.
тел. 234-39-08